

Sygn. akt III KK 247/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Prezes SN Michał Laskowski (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Zbigniew Puskarski (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie **P. P.**

uniewinnionego od popełnienia czynu z art. 177 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 439 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.

w dniu 21 lutego 2022 r.,

kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej na niekorzyść od wyroku Sądu Okręgowego w G.

z dnia 30 grudnia 2020 r., sygn. akt V Ka [...],

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w G.

z dnia 3 lipca 2020 r., sygn. akt II K [...],

na podstawie art. 537 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

1. uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w G.;

2. zarządza zwrot oskarżycielce posiłkowej M. P. – L. uiszczonej opłaty od kasacji.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z dnia 3 lipca 2020 r., sygn. akt II K [...] (taką sygnaturą oznaczono wyrok, powinno być: II K [...]), uniewinnił P. P. od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 177 § 2 k.k. Należy dodać, że postępowanie w tej sprawie jest długotrwałe, bowiem dotyczy zdarzenia z dnia 1 grudnia 2008 r., w którym śmierć poniosła przekraczająca jezdnię piesza, zaś wymieniony wyrok jest czwartym (!) wyrokiem wydanym w sprawie przez Sąd pierwszej instancji

Po rozpoznaniu apelacji oskarżycielki posiłkowej Sąd Okręgowy w G. wyrokiem z dnia 30 grudnia 2020 r., sygn. akt V Ka [...], utrzymał zaskarżony wyrok w mocy (w wyroku tym powtórzono nieprawidłową sygnaturę sprawy Sądu pierwszej instancji).

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu odwoławczego wniósł pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej. Zaskarżył wyrok w całości, zarzucając rażące naruszenia prawa, mające istotny wpływ na treść orzeczenia, które to zaistniały, jego zdaniem uchybienia, szczegółowo przedstawił w skardze i wniósł o „uchylenie zaskarżonego wyroku, a także o ile zaistnieją takie warunki poprzedzającego go wyroku Sądu I Instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I Instancji”.

W pisemnej odpowiedzi na kasację Prokurator w G. wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, iż przepis art. 536 k.p.k. nakazuje mu rozpoznanie kasacji w granicach zaskarżenia i podniesionych zarzutów, jednak też wyjście poza te granice w wypadkach określonych w art. 435, art. 439 i art. 455 k.p.k. Kontrolując sposób procedowania w niniejszej sprawie dostrzeżono, że tak właśnie należy postąpić, bowiem chociaż w kasacji nie podniesiono, iż w sprawie zaistniało uchybienie określone w art. 439 k.p.k., w istocie uchybienie należące do katalogu bezwzględnych przyczyn uchylenia orzeczenia, wystąpiło, w szczególności polegające na niewłaściwej obsadzie Sądu odwoławczego (art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.). Tak jak Sąd pierwszej instancji, Sąd Okręgowy w G. wydał w tej sprawie cztery wyroki, trzy pierwsze w składzie trzech sędziów (wyrok z dnia 12 kwietnia 2011 r., sygn. akt XIII Ka [X-1]– k. 433; wyrok z dnia 27 lutego 2014 r., sygn. akt XIII Ka [X-2]– k. 841; wyrok z dnia 14 września 2018 r., sygn. akt V Ka [X-3]– k. 1329),

zaś ostatni, zaskarżony kasacją, w składzie jednego sędziego. Taka obsada Sądu odwoławczego nie znajduje jednak oparcia w przepisach prawa.

Art. 29 § 1 k.p.k. stanowi, że na rozprawie apelacyjnej i kasacyjnej sąd orzeka w składzie trzech sędziów, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. W tym względzie „inaczej” stanowi art. 449 § 2 k.p.k., który w przypadku, gdy postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia oraz w sprawach z oskarżenia prywatnego, nakazuje sądowi odwoławczemu orzekać na rozprawie jednoosobowo, chyba że zaskarżone orzeczenie sąd pierwszej instancji wydał w innym składzie niż w składzie jednego sędziego. Przepis ten nie mógł jednak znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie, bowiem chociaż Sąd pierwszej instancji wydał wyrok w składzie jednego sędziego, to prowadzone w sprawie postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie śledztwa (postanowienie prokuratora z dnia 20 lipca 2009 r. o zamknięciu śledztwa – k. 179 akt sprawy).

Inny wyjątek od reguły zawartej w art. 29 § 1 k.p.k. wprowadza przepis art. 14 fa ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842 ze zm.), który stanowi, że w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie roku po ich odwołaniu w sprawach rozpoznawanych według przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego o przestępstwa zagrożone karą pozbawienia wolności, której górna granica nie przekracza 5 lat, na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie jednego sędziego, jeżeli w pierwszej instancji sąd orzekał w takim samym składzie. W ust. 2 wskazano, że sąd orzeka na rozprawie apelacyjnej w składzie jednego sędziego również po upływie okresu, o którym mowa w ust. 1, jeżeli przewód sądowy na tej rozprawie rozpoczął przed upływem tego okresu. Również ta regulacja, która inaczej niż art. 449 § 2 k.p.k., nie uzależnia orzekania przez sąd odwoławczy w składzie jednego sędziego od formy zakończenia postępowania przygotowawczego, nie ma zastosowania w przedmiotowej sprawie, skoro czyn zarzucany P. P., tj. przestępstwo z art. 177 § 2 k.k., zagrożony jest karą pozbawienia wolności, której górna granica przekracza 5 lat. Trzeba też zaznaczyć, że nawet gdyby wspomniany przepis nie zawierał

ograniczenia co do kary przewidzianej za dany czyn, uchybienie określone art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. i tak by zaistniało, bowiem Sąd Okręgowy w G. zaskarżony kasacją wyrok wydał 30 grudnia 2020 r., natomiast art. 14 fa do ustawy covidowej został dodany później, przez art. 4 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2021 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1023).

Zgodnie art. 439 § 1 k.p.k. i art. 518 k.p.k. po stwierdzeniu w niniejszej sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej, polegającej na nienależytej obsadzie Sądu drugiej instancji, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 436 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. ograniczając rozpoznanie kasacji tylko do opisanego uchybienia podlegającego uwzględnieniu z urzędu, na posiedzeniu uchylił zaskarżony kasacją wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w G., który wyda orzeczenie przy poszanowaniu mających zastosowanie przepisów prawa.

Chociaż z innego powodu niż podniesione w kasacji, skarga ta została uwzględniona, zatem zgodnie z art. 527 § 4 k.p.k. nakazano zwrócić oskarżycielce posiłkowej uiszczoną opłatę od kasacji.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.